

Quá trình xâm nhập Đông Nam Á của Công ty Đông Ấn Anh từ đầu thế kỷ XVII đến giữa thế kỷ XIX : / Lê Thanh Thủy ; Nghd. : GS. Lương Ninh . - H. : ĐHKHXH & NV, 2009 . - 239 tr. + CD-ROM+Tóm tắt

Tóm tắt: Phân tích bối cảnh lịch sử khu vực Đông Nam Á và Tây Âu trước khi EIC (English East India Company: Công ti Đông Ấn Anh) ra đời và xâm nhập Đông Nam Á. Đó là những điều kiện tiền đề cho quá trình xâm nhập Đông Nam Á của EIC. Lí giải lí do tại sao người Anh cần một công ti thương mại để xâm nhập phương Đông. Mô tả tiến trình xâm nhập và hoạt động của EIC ở Đông Nam Á thông qua việc lựa chọn những sự kiện lịch sử tiêu biểu đánh dấu các giai đoạn phát triển chủ yếu của EIC ở Đông Nam Á. Lựa chọn, phân tích vai trò của EIC đối với sự ra đời của đế chế thuộc địa Anh và những tác động của EIC đã ảnh hưởng trực tiếp và gián tiếp đến quá trình phát triển của các nước Đông Nam Á

	<i>Trang</i>
Trang phụ bìa	2
Lời cam đoan	3
Mục lục	4
Danh mục chữ viết tắt	8
Danh mục bảng, biểu	9
Danh mục phụ lục	10
PHẦN MỞ ĐẦU	11
CHƯƠNG 1. BỐI CẢNH XÂM NHẬP ĐÔNG NAM Á CỦA CÔNG TI ĐÔNG ẤN ANH	26
1.1. NHU CẦU MỞ RỘNG THƯƠNG MẠI CỦA PHƯƠNG TÂY VÀ ANH Ở PHƯƠNG ĐÔNG	27
1.1.1. Bối cảnh kinh tế Tây Âu sau phát kiến địa lí cuối thế kỉ XV đầu XVI	27
1.1.2. Nhu cầu mở rộng thị trường phương Đông của các nước Tây Âu	30

1.1.3. Sự phát triển ngoại thương ở Anh và nhu cầu thị trường	37
1.1.3.1. Sự phát triển ngoại thương ở Anh thế kỉ XVI	37
1.1.3.2. Nhu cầu thị trường và bước đầu bành trướng thuộc địa	41
1.2. BỐI CẢNH ĐÔNG NAM Á THẾ KỈ XVI	46
1.2.1. Điều kiện tự nhiên và vị trí chiến lược của Đông Nam Á	46
1.2.2. Tình hình chính trị	48
1.2.3. Những chuyển biến về kinh tế	55
1.2.4. Những yếu tố mới trong xã hội	62
 CHƯƠNG 2. TIẾN TRÌNH XÂM NHẬP VÀ HOẠT ĐỘNG CỦA CÔNG TI ĐÔNG ÁN ANH Ở ĐÔNG NAM Á	76
2.1. GIAI ĐOẠN ĐẦU XÂM NHẬP VÀ MỞ RỘNG THƯƠNG MẠI CỦA CÔNG TI ĐÔNG ÁN ANH Ở ĐÔNG NAM Á (TỪ ĐẦU THẾ KỈ XVII ĐẾN CUỐI THẾ KỈ XVIII)	76
2.1.1. Sự ra đời và chức năng hoạt động của công ti Đông Ấn Anh	76
2.1.2. Công ti Đông Ấn Anh trong hoạt động cạnh tranh thị trường hương liệu ở Đông Nam Á, nửa đầu thế kỉ XVII	84
2.1.3. Kết quả hoạt động buôn bán của công ti Đông Ấn Anh	96
2.2. SỰ BÀNH TRƯỚNG THƯƠNG MẠI VÀ XÂM CHIẾM LÃNH THỔ CỦA CÔNG TI ĐÔNG ÁN ANH Ở ĐÔNG NAM Á (TỪ CUỐI THẾ KỈ XVIII ĐẾN GIỮA THẾ KỈ XIX)	100
2.2.1. Nhu cầu thống lĩnh thương mại và thị trường của tư bản Anh và bối cảnh bán đảo Malay ở cuối thế kỉ XVIII, đầu thế kỉ XIX	100
2.2.1.1. Nhu cầu thống lĩnh thương mại và thị trường của tư bản Anh. Bán đảo Malay trong chiến lược của EIC	100
2.2.1.2. Bối cảnh bán đảo Malay từ khi đế chế Malacca sụp đổ đến khi EIC chiếm Penang (1511-1786)	108
2.2.2. Bành trướng thương mại và thiết lập thuộc địa của Anh ở bán đảo Malay, Burma và các vùng khác ở Đông Nam Á	114
2.2.2.1. Chiếm đảo Penang (1786)	114
2.2.2.2. Mở rộng ảnh hưởng ở bán đảo Malay	119

2.2.2.3. Hiệp định Johore và sự thành lập Singapore thuộc EIC năm 1819	127
2.2.2.4. Hiệp ước Anh – Hà Lan năm 1824 và quá trình hoàn thành việc xác lập ảnh hưởng của EIC ở bán đảo Malay.	133
2.2.2.5. Xâm chiếm Burma	140
2.2.2.6. Xâm nhập Siam và sự va chạm với người Pháp ở Đông Nam Á lục địa	147
CHƯƠNG 3. TÁC ĐỘNG CỦA QUÁ TRÌNH XÂM NHẬP VÀ HOẠT ĐỘNG CỦA CÔNG TI ĐÔNG ANH Ở ĐÔNG NAM Á ĐỐI VỚI SỰ MỞ RỘNG ẢNH HƯỞNG CỦA ANH Ở PHƯƠNG ĐÔNG VÀ SỰ BIẾN ĐỔI CỦA KHU VỰC ĐÔNG NAM Á	159
3.1. MỞ RỘNG G ĐẾ CHẾ THUỘC ĐỊA VÀ GIA TĂNG ẢNH HƯỞNG CỦA ANH Ở PHƯƠNG ĐÔNG ĐỐI VỚI KHU VỰC ĐÔNG NAM Á	159
3.1.1. Thiết lập các thuộc địa ở Đông Ấn Á góp phần củng cố và mở rộng thuộc địa Anh ở Ấn Độ	159
3.1.2. Sự xâm nhập và hoạt động của công ti Đông Ấn Anh ở Đông Ấn Á góp phần mở rộng ảnh hưởng của Anh ở Trung Quốc	163
3.2. TÁC ĐỘNG CỦA QUÁ TRÌNH XÂM NHẬP VÀ HOẠT ĐỘNG CỦA CÔNG TI ĐÔNG ANH ĐỐI VỚI KHU VỰC ĐÔNG NAM Á	169
3.2.1. EIC đặt cơ sở phân giới lãnh thổ cho sự hình thành một số quốc gia – dân tộc ở Đông Ấn Á	170
3.2.1.1. Sự thành lập Singapore	170
3.2.1.2. Sự thiết lập cơ sở lãnh thổ cho Liên bang Malaysia	171
3.2.1.3. Sự hình thành các vùng lãnh thổ khác của Malaysia và Brunei	173
3.2.2. Ảnh hưởng tác động làm biến đổi kinh tế - xã hội của Đông Ấn Á	175
3.2.2.1. Về mặt kinh tế	175
3.2.2.2. Về mặt chính trị	180
3.2.2.3. Về mặt văn hóa xã hội	183
KẾT LUẬN	192
Danh mục công trình khoa học của tác giả liên quan đến luận án	199

Tài liệu tham khảo	200
PHỤ LỤC	210